

Den foreslåede affattelse af lovens § 52, stk. 3, giver sammen med den foreslåede affattelse af lovens § 53, stk. 1, og § 53 a, stk. 1, indenrigs- og sundhedsministeren adgang til at tage sager, som statsamtmandene har behandlet, op af egen drift.

En sådan styringsfunktion er væsentlig, da kun en ganske lille del af tilsynsmyndighedernes sager vedrørende legalitetstilsynet munder ud i afgørelser om sanktionsanvendelse, der kan indbringes for rekursinstansen. De afgørelser, som indenrigs- og sundhedsministeren træffer som rekursinstans, vil derfor – selv om den enkelte afgørelse må forventes at få stor præjudikatsvirkning – kun i begrænset omfang kunne medvirke til styring af tilsynspraksis.

Indenrigs- og Sundhedsministeriets funktion som overordnet tilsynsmyndighed bør særligt være rettet imod sager, der er af væsentlig betydning for styringen og koordineringen af tilsynspraksis.

Bestemmelsen fastsætter derfor som noget nyt, ligesom den foreslåede affattelse af lovens § 53, stk. 1, at ministeren af egen drift alene kan tage sager op, når ministeren skønner, at sagen har generel eller principiel betydning eller er af alvorlig karakter.

Det grundlæggende kriterium for, hvornår ministeriet tager en sag op, vil være, om den må forventes at få særlig betydning for tilsynspraksis, således at ministeriets afgørelse eller udtalelse i sagen i væsentlig grad bidrager til styring og koordinering heraf.

Dette kan være tilfældet, fordi der er et forholdsvist stort antal sager af den pågældende type. Det kan også være tilfældet, fordi sagen giver anledning til stillingtagen til et væsentligt retsspørgsmål, som ministeriet ikke tidligere har taget stilling til, eller som i praksis har givet anledning til tvivl.

Endvidere kan der være behov for, at ministeriet tager en sag op, hvis den har særlig stor samfundsmæssig betydning, eksempelvis fordi den vedrører spørgsmål, der er afgørende for tilrettelæggelsen af kommunernes administration på et bestemt område.

Endelig kan der være behov for, at ministeriet tager en sag op, såfremt den mulige retlige mangel, som sagen vedrører, er af en sådan grov eller alvorlig karakter, at det kan virke stødende, at statsamtmandens afgørelse står ved magt, f.eks. alvorlige tilfælde af magtfordrejning.

Det vil være op til ministeriets praksis at fastlægge den nærmere afgrænsning af, hvornår ministeriet efter bestemmelsen har adgang til at tage en sag op. Dette vil være en skønsmæssig vurdering. Ministeriet kan ikke tage en sag op, hvor de oplysninger, ministeriet har modtaget eller eventuelt har indhentet, ikke giver ministeriet grund til at antage, at der er tale om en sag

af generel eller principiel betydning eller af alvorlig karakter.

Bestemmelsen fastslår endvidere, at den overordnede tilsynsmyndighed, når der ikke udøves nogen funktion som klageinstans, alene tager sager op af egen drift. Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der beslutter, om ministeriet finder anledning til at tage en sag op af egen drift. En henvendelse fra en borger er hverken en nødvendig eller tilstrækkelig forudsætning herfor.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil – ligesom ministeriet i dag – kunne blive opmærksomt på sager, som der kan være anledning til at tage op af egen drift, på forskellige måder. Dette vil eksempelvis kunne ske gennem henvendelser fra parter eller andre berørte, gennem omtale i pressen, eller ved at et fagministerium retter henvendelse til ministeriet.

Det vil være op til ministeriets praksis at fastlægge den nærmere afgrænsning af, hvornår ministeriet finder anledning til at tage en sag op. Dette vil være en skønsmæssig vurdering. Uanset om der er tale om en sag af principiel eller generel betydning eller af alvorlig karakter, som ministeren efter bestemmelsen har adgang til at tage op, kan ministeriet afvise at tage sagen op, hvis ministeriet ikke af hensyn til styringen og koordineringen af statsamtmandenes praksis finder anledning hertil. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis en sag uanset dens alvorlige karakter ikke vurderes at have en mere generel rækkevidde. Ministeriet har vide rammer for at vurdere, om ministeriet finder anledning til at tage en sag op.

Ad § 52, stk. 4

Bestemmelsen fastlægger ministerens reaktionsmuligheder, når ministeriet som rekursinstans eller af egen drift behandler statsamtmandenes afgørelser vedrørende sanktionsanvendelse eller vedrørende samtykke eller godkendelse efter lov om kommunernes styrelse eller bestemmelser fastsat i medfør af denne lov, jf. § 52, stk. 1-3.

Om baggrunden for forslaget henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 7.3.1. og 7.3.2.

Reaktionsmulighederne er dem, der sædvanligvis antages at eksistere i forbindelse med administrativ rekurs af forvaltningsafgørelser, og som indenrigs- og sundhedsministeren i dag antages at råde over som rekursinstans i forhold til tilsynsrådenes afgørelser. Disse er: stadfæstelse, ophævelse og ændring af statsamtmandens afgørelse samt hjemvisning af sagen til fornyet behandling. Med bestemmelsen tillægges indenrigs- og sundhedsministeren disse beføjelser, også når ministeriet af egen drift behandler statsamtmandenes